

olioterapia

Definice

- **podpůrná metoda psychoterapie**
- **využívá léčebných a podpůrných účinků četby**
- **rozvoj lidské osobnosti, posilování sebevědomí klienta**
- **porozumění vlastním pocitům, myšlenkám**
- **ovlivňuje emoční stav klienta**

Historie

- **Starověký Egypt:** víra v léčivou moc psaného textu, Knihy mrtvých, uctíván bůh *Thovt*
- **Starověké Řecko:** *Empedokles* (lékař, filozof) – ozdravný proces pomocí blahodárných slov, *Sokrates* – léčba slovem navrácí duši harmonii, *Aristoteles* – rýmování řeči harmonizuje tělesný i duševní stav, poetoterapie, *Cicero*, *Seneca* – literatura poskytující útěchu

Pokračovatelé

- *Danzer, Gerhard: Psychosomatika. Význam umění v duševních procesech.*
- *Peseschkian, Nossrat: Kupec a papoušek. Práce s příběhem = uvědomování*
- *Nietzsche, Friedrich: navazuje na Aristotela*

Nossrat Peseschkian

- psychiatr a neurolog
- zakladatel *pozitivní psychoterapie* (klient se podílí na uzdravovacím procesu)
- Pozitivní psychoterapie má 5 fází:
 - porovnávání a popis
 - inventarizace
 - situační povzbuzení
 - verbalizace
 - rozšíření cíle

Vývoj biblioterapie

- začátek 19. stol. – Amerika
- *Benjamin Rush* - „Otec americké psychiatrie“, zavedení knihoven do nemocnic
- *John Minson Galt* – články o účincích BT
- 1. světová válka – velký rozvoj BT
- 30. léta 20. stol – Zlatý věk BT- Skandinávie, Anglie, Francie, Německo.

Biblioterapie v knihovnictví

- *E. Kathleen Jonesová* – první kvalifikovaná knihovnice, 1904 – zavedla používání knih jako součást terapie duševně nemocných
- 30. léta 20. stol. - Čtenářští poradci (*Jennie M. Flexner* – osobní seznamy)
- 1939 – v USA první biblioterapeutický výbor = zajištěn status BT v rámci knihovnictví (záštita mnoha vědeckých projektů a publikací)
- USA dnes: BT na úrovni informačního oddělení, součást služeb knihoven

Biblioterapie není:

- Osobní četba vycházející z vlastní motivace čtenáře.
- **Interakce knihovníka nebo terapeuta s klientem.**
- Provozování veřejných čítáren.
- *(dle Judith Aron Rubin)*

6 P biblioterapie (cíle)

- **poučit**
- **povzbudit**
- **posílit**
- **prozřít**
- **pozvednout**
- **propojit se sociálním okolím**
- **(dle Adolfa Adlera – Rakousko)**

Složky biblioterapie

- Poetoterapie
- Hagioterapie
- Pohádkoterapie
- Imagoterapie

Podskupiny biblioterapie

- **Vývojová interaktivní BT:** prevence (děti ve školách, nemocnicích, dospělí v podpůrných skupinách, senioři ve specializovaných zařízeních)
- **Klinická interaktivní BT:** podpora léčebných postupů v psychiatrických zařízeních
- **Institucionální BT:** zaměřená na hospitalizované pacienty

Další rozlišení BT:

- **receptivní (řízená):** texty „na tělo“, poslech
- **symbolická (induktivní):** navazuje terapie rozhovorem, arteterapií
- **expresivní (aktivní):** kreativní terapeutické psaní

Kdy a komu BT pomáhá?

- náročné situace
- **krizová životní údobí**
- psychické problémy
- **psychosomatické obtíže**
- tělesný handicap

Na procesu BT se podílí:

- **bibliopsychologie** (zkoumá vliv četby na duševní život člověka)
- **bibliopedagogika** (zkoumá výchovné působení knihy a četby na člověka)

Použité zdroje:

- Fabinová, Petra: *Biblioterapie – v souvislostech života s vědomím smrti*. (Magisterská práce, 2010)
- Vášová, Ludmila: *Úvod do bibliopedagogiky*
- Stejskalová, Marina: *Psychoterapie uměním*

Děkuji za pozornost

Marcela Kořínková

Knihovna Kroměřížska – p. o.

marcela@knhkm.cz

573 503 165